

ირინა ყურუა

დოქტორანტი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

Irina Kurua

PhD student

Technical University of Georgia

irinakurua@gmail.com

**სიძულვილის ენა და ტელეჰედია საარჩევნო პერიოდში
(2020 წლის საპარლამენტო არჩევნები)**

**HATE SPEECH AND MEDIA DURING THE ELECTION PERIOD
(2020 PARLIAMENTARY ELECTIONS OF GEORGIA)**

აბსტრაქტი

სიძულვილის ენა გამოწვევაა 21-ე საუკუნის მსოფლიოსთვის, რადგანაც ის მზარდ და გლობალურ პრობლემას წარმოადგენს.

სოციალურ-პოლიტიკურ დისკუსიებში სიძულვილის ენა გამოიყენება ღიად და საჯაროდ. სიძულვილით გამსჭვალული ნარატივის ტირაჟირებას კი, ნებისთ თუ უნებლიედ, მასმედია უწყობს ხელს. თითქმის ყველა მედიასივრცესა და ფორმატში, დღეს, მოჭარბებულად ისმის სიძულვილის შემცველი ფრაზები, დამცირების, დისკრიმინაციის, მუქარის თუ სხვა ფორმატში.

სიძულვილი, ხშირ შემთხვევაში, ძალადობისა და დანაშაულის მაპროვოცირებელი ფაქტორია. ეს დანაშაული კი შეიძლება იყოს სხვადასხვაგვარი და ის შეიძლება მოხდეს ნებისმიერ სივრცეში: ქუჩაში, სკოლაში, ოჯახში, დასაქმების ადგილებზე, მათ შორის - საჯარო სამსახურებში...

სიძულვილის ენის აქტმა განსხვავებულია ქვეყნების ენობრივი და ეროვნული ინდივიდუალური კონტექსტის გათვალისწინებით, ამიტომ მისი ერთმნიშვნელოვანი საერთაშორისო დეფინიცია არ არსებობს.

სიძულვილის ენის წინააღმდეგ ბრძოლას ართულებს ის, რომ ის მჭიდროდ არის დაკავშირებული გამოხატვის თავისუფლებასთან. ხშირად სადავო ხდება, გამონათქვამი გამოხატვის თავისუფლების საზღვრებში რჩება თუ მის ფარგლებს სცდება.

გამოხატვის თავისუფლება ყველა იმ მნიშვნელოვანი საერთაშორისო დოკუმენტით არის აღიარებული, რომელიც ადამიანის უფლებებს შეეხება.

სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლება მოიცავს კრიტიკული მოსაზრებების გამოხატვის უფლებასაც, რომელიც, შესაძლოა, იყოს შეურაცხყოფელი, აღმამფოთებელი ან სადავო.

სიძულვილის ენა პრობლემაა დღეს ნებისმიერი ქვეყნისთვის და ცხადია, მათ შორისაა საქართველოც.

სიძულვილით მოტივირებული დანაშაული საფრთხეს უქმნის დემოკრატიული საზოგადოებისა და კანონის უზენაესობის ძირითად საფუძველს, რამდენადაც „თავს ესხმის“ ყველა ადამიანის ღირსებისა და თანასწორობის უფლების ფუნდამენტურ პრინციპს, რომელიც ჩაწერილია გაეროს ადამიანის უფლებათა უნივერსალური დეკლარაციის პირველ მუხლში.

საქართველო საკანონმდებლო დონეზე არეგულირებს ძალადობის სხვადასხვა სახეობას. არსებობს „ძალადობის პრევენციის ეროვნული სტრატეგია“, რაც სახელმწიფოს მზაობის გამოხატულებაა - უპასუხოს გამოწვევებს, რომლებიც დღევანდელ საზოგადოებაში არსებობს და მოახდინოს ძალადობის პრევენცია სხვადასხვა საზოგადოებრივი ინსტიტუტის მონაწილეობით.

სტრატეგიამ მოიცვა ძალადობის პრევენციის აქტუალური მიმართულებები: ოჯახში, სკოლაში და ქუჩაში ძალადობის პრევენცია შესაბამისი მექანიზმებით. ამავე დოკუმენტში განსაზღვრულია სახელმწიფო სტრუქტურების, ასევე ადგილობრივი თვითმმართველობებისა და თვით საზოგადოების როლი ძალადობის პრევენციაში, თუმცა სპეციალისტებს არაფერი უთქვამთ ძალადობის თავისებურებებზე პოლიტიკურ სადისკუსიო სივრცეებში...

ვფიქრობ, რომ ძალიან მნიშვნელოვანია კვლევების გაგრძელება სწორედ ამ მიმართულებით - ძალადობა პოლიტიკურ დისკუსიებში, განსაკუთრებით კი - საარჩევნო კამპანიების განმავლობაში. ჩემი ინტერესიც ამ საკითხებს უკავშირდება.

ვთვლი, რომ საარჩევნო კამპანიების ძალადობის ენის სოციალური გავლენის კვლევის შედეგები, სპეციალისტებს საშუალებას მისცემს შეძლონ პოლიტიკური დისკუსიის ძალადობრივი ნარატივის პრევენცია, რაც გარემოს - კიდევ უფრო უსაფრთხოს, საზოგადოებას კი გაცილებით დემოკრატიულსა და ჰუმანურს გახდის.

საკვანძო სიტყვები: ძალადობა, დისკრიმინაცია, წახალისება, დანაშაული

Abstract

Hate speech is a challenge for the world in the 21st century because it is a growing and global problem. In socio-political discussions, hate speech is used openly and in public. Spreading of a hate-filled narrative, willingly or not, is contributed by the mass media. Today, hateful phrases are excessively heard in the form of humiliation, discrimination, threats or in any other forms in almost all media spaces and formats.

Hatred, in many cases, is a provoking factor of violence and crime. This crime can be of different types and it can happen in any space: on the street, at school, in the family, in places of employment and even in public services...

The perception of hate speech varies depending on the linguistic and national context of individual countries, therefore there is no universal international definition.

What makes the fight against hate speech difficult is that it is closely connected to freedom of expression. It is often disputed whether speech is within the limits of freedom of expression or if it goes beyond its scope.

Freedom of expression is recognized by all internationally important documents related with human rights. Freedom of speech and expression includes the right to expression of critical opinions, which may be offensive, outrageous or controversial.

Hate speech is a problem for any country today, and obviously Georgia is among them. Hate crime threatens democracy, the basic foundation of society and the rule of law, because it "Attacks" the right to

dignity and equality of all human beings -the fundamental principle enshrined in the UN Human Rights Act in the first article of the Universal Declaration.

Georgia regulates various forms of violence at the legislative level. There is a "National Violence Prevention Strategy", which expresses the readiness of the state to respond to the challenges that are in today's society and to prevent violence with the participation of various public institutions.

The strategy covered current areas of violence prevention: Prevention of violence in the family, school and street with appropriate mechanisms. The same document defines the role of state structures as well as local government and society itself in the prevention of violence, however, the specialists did not say anything about violence peculiarities in political discussion spaces...

I think it is very important to continue research in this direction - violence in political discussions, especially - during election campaigns. My interest is connected to these issues. I believe that the results of the research of the social influence of the language of violence in election campaigns will allow specialists to prevent the violence of narrative discourse, which will make the environment - safer, and the society much more democratic and humane.

Keywords: Violence, discrimination, encouragement, crime

სიძულვილის ენის საყოველთაოდ შეთანხმებული დეფინიცია ამ დრომდე არ არსებობს. რიგ ქვეყნებს, ჯერჯერობით, მისი სამართლებრივი განმარტებაც არ გააჩნიათ. ყველა ქვეყანას, ერთ-მანეთისაგან განსხვავებული, უნიკალური კონტექსტი აქვს, ამიტომ წარმოუდგენელია სიძულვილის ენის იდენტური ცნება არსებობდეს. სწორედ განსხვავებული კონტექსტის გამო, რთულია განსაზღვროს ის საერთო კონკრეტული ტერმინები, ფრაზები და გამონათქვამები, რომელიც გააძლიერებს ნეგატიურ დამოკიდებულებას სხვადასხვა ეროვნების წარმომადგენელთა მიმართ. მიუხედავად ამისა, არსებობს შეთანხმება თუ რას ეფუძნება სიძულვილის ენა. ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტმა, 1997 წელს, რეკომენდაცია მიიღო, რომლის მიხედვითაც, სიძულვილის ენა მოიაზრებს გამოხატვის ყველა ფორმას, რომელიც ავრცელებს, აქეზებს, ხელს უწყობს ან ამართლებს რასობრივ შუღლს, ქსენოფობიას, ანტისემიტიზმს ან შეუწყნარებლობაზე დაფუძნებულ შუღლის სხვა ფორმებს, ნაციონალიზმის, ეთნოცენტრიზმის, დისკრიმინაციისა და უმცირესობათა ან მიგრანტთა მიმართ გამოხატული მტრობის ჩათვლით¹.

სიძულვილის ენა შეიძლება იყოს მიმართული როგორც ინდივიდის, ასევე -ადამიანთა ჯგუფის მიმართ რელიგიის, კანის ფერის, ეთნიკური და ეროვნული წარმომავლობის, გენდერის და სექსუალური იდენტობის, ფიზიკური შესაძლებლობის ან სხვა ნებისმიერი მაიდენტიფიცირებელი მახასიათებლის საფუძველზე².

¹ Council of Europe, Recommendation 97 (20) of the Committee of Ministers to Member States "On Hate Speech" http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/hrpolicy/other_committees/dhlgbt_docs/CM_Rec%2897%2920_en.pdf

² Kenneth Ward, *Free Speech and the Development of Liberal Virtues: An Examination of the Controversies Involving Flag-Burning and Hate Speech*, 52 U. Miami L. Rev. 733 (1998)

თავად ტერმინი - „სიძულვილის ენა“, ადამიანის ვერბალურ დისკრიმინაციას ნიშნავს, მისივე იდენტობის - რელიგიური მრწამსის, ეთნიკური მიკუთვნების, სექსუალური ორიენტაციის, სქესის, კანის ფერის და სხვა ნიშნის მიხედვით.

სიძულვილი მჭიდროდ არის დაკავშირებული ნეგატიურ ემოციასთან და აგრესიასთან. სიძულვილის ენა არის გამოხატვის ნებისმიერი ფორმა, რომელიც ამცირებს ან შეურაცხყოფს ადრესატს.

საქართველოს ჟურნალისტური ეთიკის ქარტიის მეშვიდე მუხლი სწორედ სიძულვილის ენას მოიცავს და ასეა ფორმულირებული: “ჟურნალისტს უნდა ესმოდეს მედიის მიერ დისკრიმინაციის წახალისების საფრთხე; ამიტომ ყველაფერი უნდა იღონოს ნებისმიერი პირის დისკრიმინაციის თავიდან ასაცილებლად რასის, სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური და სხვა შეხედულებების, ეროვნული ან სოციალური წარმოშობის საფუძველზე ან რაიმე სხვა ნიშნით.”

სიძულვილის ენა მჭიდროდ არის დაკავშირებული სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლებასთან და ხშირად ხდება დავის საგანი - კონკრეტული ფრაზა სცდება თუ არა გამოხატვის თავისუფლებას.

გამოხატვის თავისუფლება ყველა იმ მნიშვნელოვანი საერთაშორისო დოკუმენტით არის აღიარებული, რომელიც ადამიანის უფლებებს შეეხება. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის³ მე-19 მუხლის მიხედვით: „ყოველ ადამიანს აქვს უფლება მრწამსის თავისუფლებისა და მისი თავისუფლად გამოთქმისა; ეს უფლება მოიცავს ადამიანის თავისუფლებას დაუბრკოლებლად იქონიოს თავისი მრწამსი და ეძიოს, მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია და იდეები ყოველგვარი საშუალებით და სახელმწიფო საზღვრებისაგან დამოუკიდებლად“.

სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლება მოიცავს კრიტიკული მოსაზრებების გამოხატვის უფლებასაც, რომელიც, შესაძლოა, იყოს შეურაცხმყოფელი, აღმამფოთებელი ან სადავო.

სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლება საქართველოში, ისევე, როგორც სხვა დემოკრატიულ სახელმწიფოებში, კანონმდებლობით არის დაცული.

საქართველოს კანონით - სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ, მუხლი 3-ის მიხედვით:

1. სახელმწიფო ცნობს და იცავს სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლებას, როგორც წარუვალ და უზენაეს ადამიანურ ფასეულობებს. ხელისუფლების განხორციელებისას ხალხი და სახელმწიფო შეზღუდულნი არიან ამ უფლებებითა და თავისუფლებებით, როგორც უშუალოდ მოქმედი სამართლით.

სიტყვის თავისუფლება შეიძლება შეიზღუდოს შემდეგი ქმედებების განხორციელებისას: უხამსობა, ცილისწამება, შეურაცხყოფა, წაქეზება, ჩხუბის გამომწვევი სიტყვები, პორნოგრაფია, საიდუმლო ინფორმაცია, საავტორო უფლებების დარღვევა, სავაჭრო საიდუმლოება, სურსათის ეტიკეტირება, საიდუმლო ხელშეკრულება, კონფიდენციალურობის უფლება, ღირსება, დავიწყების უფლება, საზოგადოებრივ უსაფრთხოება და დაცინვა.⁴

³ [Universal Declaration of Human Rights](#). 2022.

⁴ van Mill, David (1 January 2016). [The Stanford Encyclopedia of Philosophy](#). 2022.

ბშირად სადავო ხდება, განეკუთვნება თუ არა კონკრეტული შეურაცხყოფელი ფრაზა სიძულვილის ენას. ნებისმიერი აგრესიული შეფასების, შეურაცხყოფელი გამონათქვამებისა და თუნდაც უცენზურო კომენტარის სიძულვილის ენად შეფასება დაუშვებელია, თუმცა ნებისმიერი დამამცირებელი ან განსხვავებული ვერბალური მიმართვა, რომელსაც გონივრული გამართლება არ გააჩნია, ადრესატს დისკრიმინაციის მსხვერპლად აქცევს. სწორედ დისკრიმინაციაა სიძულვილის ენის ერთ-ერთი მთავარი მახასიათებელი.

დისკრიმინაცია (ლათ. *Discriminatio* — განსხვავება) — ნიშნავს ადამიანების უთანასწორო, უსამართლო მოპყრობას, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ეს მიმართულია რაიმე ნიშნით განსხვავებული ადამიანების ჯგუფის წინააღმდეგ. დისკრიმინაცია მჭიდროდ არის დაკავშირებული იდენტობასთან. ადამიანები ახდენენ საკუთარი თავის იდენტიფიკაციას სხვადასხვა ჯგუფსა და საზოგადოებასთან, რაც ზოგჯერ წარმოშობს სიძულვილსა და ძალადობას სხვა ჯგუფებისა და ინდივიდების მიმართ. დისკრიმინაცია შეიძლება იყოს რასობრივი, ეთნიკური, სქესობრივი, რელიგიური და ა.შ. დისკრიმინაცია ეწინააღმდეგება ადამიანის უფლებათა საყრდენ პრინციპს, რომ ყველა ადამიანი თანასწორია და მათზე ვრცელდება თანაბარი უფლებები და თავისუფლებები. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია კრძალავს ყველა სახის დისკრიმინაციას.⁵

საქართველოში სიძულვილის ენა არ არის კრიმინალიზებული და მისი რეგულირება დღეს ძირითადად მედია მაუწყებლობასთან მიმართებაში ხდება, თუმცა მედიაექსპერტების შემფოთებას იწვევს ცვლილებები მაუწყებლობის შესახებ კანონში, რომელსაც პარლამენტმა პირველი მოსმენით მხარი დაუჭირა 2022 წლის სექტემბერში. მედიის წარმომადგენლები ცენზურის დაწესების საფრთხეს ხედავენ იმის გამო, რომ რიგი საკითხებისა, რაც ახლა მედიის თვითრეგულირების სფეროს ეკუთვნის, სახელმწიფო რეგულირების ქვეშ ექცევა და მარეგულირებელი კომისიის კონტროლს დაექვემდებარება.

მაუწყებელთა ქცევის კოდექსის 31-ე, 32-ე და 33-ე მუხლები ეხება მრავალფეროვნებისა, თანასწორობისა და შემწყნარებლობის პრინციპებს და მათ დაცვას. კერძოდ კი მითითებულია, რომ „მაუწყებელმა თავიდან უნდა აიცილოს რელიგიური, ეთნიკური, ან სხვა ნიშნის მიხედვით რომელიმე ჯგუფის შეურაცხყოფა, მათ შორის გარკვეული ლექსიკის ან გამოსახულების გამოყენება.“⁶ მაუწყებლობის ქცევის კოდექსის 33-ე მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით კი „თუ წყარო პირდაპირ ეთერში ან ახალ ამბებში უსაფუძვლოდ ასახელებს ეთნიკურ წარმომავლობას, რელიგიურ მრწამსს, სექსუალურ ორიენტაციას, ოჯახურ ან ქონებრივ მდგომარეობას, სოციალურ კუთვნილებას, ან ნებისმიერ სხვა ნიშანს, როგორც პრობლემის გამომწვევ მიზეზს ან იყენებს შეურაცხყოფელ ტერმინოლოგიას რომელიმე ჯგუფის მიმართ, წამყვანი არ უნდა აყვეს ასეთ დიალოგს და შეეცადოს შეურაცხყოფელი განცხადების ავტორს დაუსვას შეკითხვა გამოთქმული მოსაზრების დასაბუთების მიზნით.“

⁵ დისკრიმინაცია - განმარტება

<https://ka.wikipedia.org/wiki/%E1%83%93%E1%83%98%E1%83%A1%E1%83%99%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%9B%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%90%E1%83%AA%E1%83%98%E1%83%90>

⁶ მაუწყებელთა ქცევის კოდექსის 33-ე მუხლის მე-3 პუნქტი;

საქართველოს კანონმდებლობაში მოიპოვება გარკვეული ნორმები, რომლებიც კრძალავს რასობრივი შუღლის გაღვივებას⁷ და ასევე არსებობს სიძულვილის ამკრძალავი ნორმები „მაუწყებელთა შესახებ“ საქართველოს კანონში და მაუწყებელთა ეთიკის კოდექსში, რომელიც ასევე შეიცავს სიძულვილის გამოხატვის ამკრძალავ დებულებებს და მაუწყებლები ვალდებული არიან, შექმნან სააპელაციო ორგანოები, რომლებიც მიიღებენ საზოგადოების საჩივრებს და ამ სფეროში მიიღებენ გადაწყვეტილებებს, რომელთა შესრულებაც სავალდებულო იქნება.

სიძულვილის ენის ამკრძალავი რეგულაციები ასევე გვხვდება სხვა საკანონმდებლო აქტებში, მათ შორის „შეკრებებისა და მანიფესტაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში.

მიუხედავად, კანონმდებლობაში არსებული ამ ნორმებისა, სიძულვილის ენის პრევენცია დღემდე ვერ ხერხდება.

სიძულვილით გაჯერებული ლექსიკა განსაკუთრებით საყურადღებოა საარჩევნო პერიოდში, წინასაარჩევნო კამპანიის მსვლელობისას და კენჭისყრის დღეს. ამ პერიოდში, საჯარო მოხელეები და პოლიტიკური თანამდებობის პირები, საჯარო სივრცეს, არც თუ ისე იშვითათად, სხვისი მისამართით დამამცირებელი და დისკრიმინაციული გამონათქვამებისთვის იყენებენ.

სიძულვილის ენა 21-ე საუკუნის ერთ-ერთი მთავარი გამოწვევაა. იგი არღვევს ჰუმანურობის, ტოლერანტობისა და შემწყნარებლობის პრინციპებს და საფრთხეს უქმნის როგორც დემოკრატიული სახელმწიფოს ფუნდამენტურ ღირებულებებს, ასევე - უსაფრთხო გარემოს განმტკიცებას.

2020 წლის საპარლამენტო არჩევნებზე დაკვირვებამ ზოგადი ტენდენციები გამოკვეთა. წინასაარჩევნო კამპანიის პერიოდში, ჩვენს მიერ წარმოებულმა მედიამონიტორინგის პროცესმა ცხადი გახდა, რომ სიძულვილის ენას სხვადასხვა ფორმა აქვს. იგი შეიძლება იყოს როგორც მუქარა-დაშინება, ისე - ლანძღვა, ბრალდება, დანაშაულებრივ რეჟიმთან (მაგ. ფაშიზმი) ან ცხოველთან შედარება, ფიზიკურ მახასიათებელზე დამამცირებელი ხაზგასმა, ასევე დამცირების მიზნით - ფიზიოლოგიურ მდგომარეობასთან გაიგივება (მაგ. აგონია), ოჯახის წევრებისადმი შეურაცხყოფელი განცხადებები და სხვ. კენჭისყრის დღის მოახლოების პარალელურად, თანდათან მიმდებოდა სიძულვილის ნარატივი, მრავალფეროვანი და სასტიკი ხდებოდა სიძულვილის ლექსიკა და მათი ავტორები ადრესატების მიმართ დაუნდობლობით გამოირჩეოდნენ.

ჩვენ ამ ნაშრომში ავსახეთ საქართველოში 2020 წლის 31 ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების პროცესზე დაკვირვებისა და ანალიზის შედეგი. მიმოვიხილეთ სხვადასხვა სადამკვირვებლო ორგანიზაციის ანგარიშები, ჩავატარეთ ტელემონიტორინგი, ასევე - რაოდენობრივი კვლევა google form-ის ფორმატში და გავაანალიზეთ მიღებული შედეგები.

პრაიმტიიმში გადაცემული საინფორმაციო გამოშვებებისა და საარჩევნო გადაცემების კონტენტანალიზმა აჩვენა, რომ საარჩევნო აგიტაცია ძირითადად, სწორედ სიძულვილის ენას ეფუძნებოდა. საარჩევნო სუბიექტები, საკუთარი პარტიების საარჩევნო პროგრამების პრეზენტაციის ნაცვლად, ტელეეთერებში თავს ესხმოდნენ კონკურენტებს, სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდნენ მათ და ერთმანეთის დამცირებით ცდილობდნენ საკუთარი უპირატესობის წარმოჩენას.

სატელევიზიო ინტერვიუებში ხშირად ისმოდა მუქარა და ძლადობრივი მოწოდება.

⁷ მაგალითად საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 142-ე მუხლი;

გიორგი ვაშაძე - სტრატეგია „აღმაშენებლის“ თავმჯდომარე:

„ვაფრთხილებ წულუკიანსაც, ივანიშვილსაც, გახარიასაც, კობახიძესაც და აბსოლუტურად ყველას: ხელი არ წაგიცდეთ არჩევნების გაყალბებაზე, თორემ მაგ ხელებს დაგამტვრევთ, იცოდეთ!“ 27 ოქტომბერი, 2020წ. საზმაუწყებლის 1 არხი. საინფორმაციო გამოშვება „მოამბე“ <https://1tv.ge/video/moambe-21-saatze-27-oqtomberi-2020-live/>

გიგი უგულავა - „ევროპული საქართველო - მოძრაობა თავისუფლებისთვის“ ლიდერი ძალადობრივ მოწოდებას აკეთებს ბიძინა ივანიშვილისა და მიხეილ სააკაშვილის მისამართით:

„სადაც მუშტი ბიძინას, იქვე - იდაყვი მიშას!“. 12 ოქტომბერი, 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=sB5Hu-ZWvuE>

შალვა ნათელაშვილი - პარლამენტის ნაძალადევის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი „ლეიბორისტული პარტიიდან“ მიმართავს პარტია „ქართულ ოცნებას“:

„მეტ იუბილეს „ქართ. ოცნება“, როგორც მმართველი პარტია, ველარ გადაიხდის, მეცხრეს აღნიშნვა არ ეღირსება“. 1 ოქტომბერი, 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=B1hCrRKSzgw>

„ქართული ოცნების“ ლიდერი, ირაკლი კობახიძე „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ და მისი ლიდერის, მიხ. სააკაშვილის წინააღმდეგ დისკრიმინაციულ ლექსიკას იყენებს:

„არა მხოლოდ მნიშვნელოვანი, არამედ აუცილებელია კამპანია პოლიტიკრიმინალების წინააღმდეგ და ეს კამპანია აუცილებლად უნდა გაგრძელდეს“. 2 სექტემბერი, 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი“. <https://www.youtube.com/watch?v=IWSMH88rbh8>

მედიაეთერებში ხშირად ისმოდა პოლიტიკური ოპონენტების შეურაცხყოფა:

დიმიტრი შაშვინი - „ეთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ წევრი:

„(ირაკლი)კობახიძეს სჭირდება ფსიქიატრის დახმარება“. 30 ოქტომბერი, 2020 წ. საზმაუწყებლის 1 არხი. საინფორმაციო გამოშვება „მოამბე“. <https://1tv.ge/video/moambe-21-saatze-30-oqtomberi-2020-live/>

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, ირაკლი ღარიბაშვილი სიძულვილის ენას იყენებს საქართველოს მესამე პრეზიდენტის - მიხეილ სააკაშვილის მისამართით:

„იმდენად ბრიყვია, როგორც ჩანს, ეს შეშლილი მანიაკი და შეპყრობილი ძალაუფლების სურვილით, რომ მას ჰგონია, რომ ქართველ ხალხს ის კვლავაც მოატყუებს“. „ასეთი მმართველები, სამარცხვინო მმართველები ჩვენს ქვეყანაში ვედარასოდეს ვედარ, არათუ დაბრუნდებიან, პოლიტიკაშიც კი ვერ გაჩერდებიან. ჩვენი პოლიტიკური გუნდის და საერთოდ, ამომრჩევლების ამოცანა უნდა გახდეს ამ დესტრუქციული, მოლაღატებრივი ძალის და მისი ლიდერის - სააკაშვილის მთლიანად პოლიტიკური ველიდან გაყვანა“. 1 სექტემბერი, 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=L9O2z3NHPn0&t=84s>

ნუკრი ქანთარია - საპარლამენტო ფრაქცია „ქართული ოცნების“ წევრი სიძულვილის ენას და მუქარას იყენებს საქართველოს მესამე პრეზიდენტის, მიხ. სააკაშვილის მისამართით:

„არის მეორე, მართლაც ღვთის პირიდან გადავარდნილი...სირცხვილი, ქართული სირცხვილი, რომელიც უკრაინიდან გვეუბნება, რომ დავბრუნდები...მე მინდა მას აქედან ვუთხრა, რომ დაბრუნდები, აუცილებლად დაბრუნდები, აბა როგორ იქნება? მემუარებსაც დაწერ, მაგრამ ეს

იქნება მატროსოვზე (ციხე)“. 2 სექტემბერი. 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“ <https://www.youtube.com/watch?v=IWSMH88rbh8>

ბათუმის საკრებულოს წევრი „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობიდან“, მირდატ ქამადაძე შეურაცხყოფელ ტერმინს იყენებს ქალი პოლიტიკოსის - „პატრიოტთა ალიანსის“ ერთ-ერთი ლიდერის, ირმა ინაშვილის მისამართით:

„დიახაც, ცალკე აღებული, ქართულ პოლიტიკაში, ირმა ინაშვილი არაფერს არ წარმოადგენს... 2 სექტემბერი. 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=IWSMH88rbh8>

გიგა ბოკერია, „ევროპული საქართველო - მოძრაობა თავისუფლებისთვის“ თავმჯდომარე დისკრედიტაციის ლექსიკას იყენებს „ქართ. ოცნების“ წევრების და ამავე პარტიის ლიდერის მიმართ:

„პოლიტიკურად ნული წონის მქონე უცნობი ადამიანები... და არც მიკვირს, ეს არის ივანიშვილის სტილი. ამ კაცს უნდა, რომ იყოს ერთპიროვნული, უკონტროლო, უტიფარი პოლიტიკური ბატონი და მის გარშემო სჭირდება პოლიტიკურად ნული წონის ხალხი“. 10 სექტემბერი. 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=iKRwEjNF3O4>

„ლეიბორისტული პარტიის“ ლიდერი, შალვა ნათელაშვილი დისკრედიტაციის ენას იყენებს „ქართ. ოცნების“ წევრების მიმართ:

„პირველი ოცეული (პარტიული სიის) კვლავ შედგება 20 ივნისის ჯალათების, ოლიგარქების, ზონდერსპორტსმენებისა და უსახო სახეებისგან“. 11 სექტემბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=JA4YfljH-vg>

სერგი კაპანაძე - საქართველოს პარლამენტის დეპუტატი „ევროპული საქართველოდან“ ქალ პოლიტიკოსს, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრს, ნათია თურნავას მადისკრედიტებელი ტერმინებით მიმართავს:

„თქვენ ხართ ჩაფლავებული მთავრობის ჩაფლავებული მინისტრი“. 18 სექტემბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://youtu.be/WLXUpIsG6C8>

მიხეილ სააკაშვილი - საქართველოს მესამე პრეზიდენტი, უკრაინის რეფორმების აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე „ქართ. ოცნებას“ მიმართავს:

„გინდა შავი პიარი აკეთეთ („ქართ. ოცნებას“), გინდა შავი ნახარში სვით, გინდა მგლის ქონი წაუსვით საარჩევნო ყუთებს, გინდა უდუიზმი და სხვადასხვა ქვები რომ ჩამოაქვს ბიძინა ივანიშვილს, გინდა შეულოცეთ როგორც გინდათ, არაფერი აღარ გეშველებათ!“ 4 ოქტომბერი. 2020წ. საზმაუწყებლის 1 არხი. საინფორმაციო გამოშვება „მოამბე“. <https://1tv.ge/video/moambe-21-saatze-4-agvisto-2020-live/>

შალვა ნათელაშვილი - „ლეიბორისტული პარტიის“ თავმჯდომარე:

„ეს პარტია უკვე გახლავთ კორონა კლასტერად ოფიციალურად გადაქცეული, გაერთიანება, რომელსაც დღეიდან დაეწყო ოფიციალური პანაშვიდი და 31 ოქტომბერს დასრულდება მათი გასვენებით ხელისუფლებიდან“. <https://www.youtube.com/watch?v=cEnBRUqmEx0>

„ლეიბორისტული პარტიის“ ლიდერი, შალვა ნათელაშვილი შეურაცხყოფას აყენებს „ქართ. ოცნებას“:

„მმართველი ოლიგარქიული დაჯგუფება შევიდა შემოდგომის ბუზობის სტადიაში. ამიტომ, რაც მწარედ დაიწყებენ კბენას, მით უფრო მწარედ მოხვდებათ დიდი სახალხო მუშტი 31 ოქტომბერს“. 28 სექტემბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“ <https://youtu.be/EJ4szctPVh4>

გიგი უგულავა - პარლამენტის ზუგდიდის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი „ევროპული საქართველოდან“ დისკრიმინაციულ ლექსიკას იყენებს „ქართ. ოცნების“ აღმასრულებელი მდივნის მიმართ:

„შიშისგან ტუჩებგათეთრებული ამ შლეგი ღლაპის განცხადება, კობახიძის განცხადება... ფაქტია, რომ მათ ეშინიათ წაგების, იგონებენ ყველა სისულელეს.“ 28 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=vVlmnq4YKGY>

გუბაზო სანიკიძე „ქართ. ოცნების“ აღმასრულებელ მდივანზე, ირაკლი კობახიძეზე:

„მოლაპარაკე აღარ ჰყავთ იმ ირაკლი კობახიძის გარდა, რომელიც, დიდი ეჭვი მაქვს, რომ ადამიანი არ არის, არის იაპონიაში ნაყიდი რობოტი“. 28 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://youtu.be/ZIjk7MY3q9o>

შალვა ნათელაშვილი - „ლეიბორისტული პარტიის“ თავმჯდომარე „ქართ. ოცნების“ აღმასრულებელ მდივანზე, ირაკლი კობახიძეზე:

„გოგლი-მოგლა ბავშვი რომ გამოდის მაქ - ირაკლი კობახიძე...“ 28 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://youtu.be/ZIjk7MY3q9o>

პოლიტიკოსები ერთმანეთის დაკნინებას რეჟიმებთან, ცხოველებთან, ქვეწარმავლებთან და ადამიანის ფიზიკურ მდგომარეობასთან შედარებითაც ცდილობდნენ.

„ქართ. ოცნების“ თავმჯდომარე, ირაკლი კობახიძე „ნაციონალურ მოძრაობას“ ფაშიზმს ადარებს:

„1945 წლის შემდეგ გავიდა ათწლეულები, მაგრამ დღესაც კი ახსენებენ გერმანელ საზოგადოებას იმას, რა მძიმე რამე იყო ფაშიზმი. რაც შეეხება „ნაციონალურ მოძრაობას“, ისინი ფორმებით არაფრით არ განსხვავდებოდნენ (ფაშიზმისგან). მათი საქმიანობის ფორმებიც იყო ძალადობა და სიცრუე.“ 2 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“ <https://www.youtube.com/watch?v=k66wARu3Xpc>

სალომე სამადაშვილი - „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ პოლიტიკური საბჭოს წევრი ბიძინა ივანიშვილის ხელისუფლებას მომაკვდავს უწოდებს:

„რეალური ამოცანა, რაც აქვს დღეს ხელისუფლებას, არის, რომ დაკავებულმა ადამიანებმა მისცენ ჩვენება წინა ხელისუფლების წარმომადგენლების წინააღმდეგ და წინასაარჩევნოდ, კიდევ ერთხელ, აი, სიკვდილის, გარდაცვალების ფაზაში მყოფმა პოლიტიკურმა რეჟიმმა ბიძინა ივანიშვილის, შეეცადოს, რომ საზოგადოება კიდევ ერთხელ მოატყუოს...“ 7 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“ <https://www.youtube.com/watch?v=pp2eYsV2oL8>

შალვა ნათელაშვილი - საქართველოს „ლეიბორისტული“ პარტიის თავმჯდომარე:

„ბიძინა ივანიშვილი არის კუთხეში მიმწყვდეული გაქუცული, შეშინებული ვირთხა, რომელიც ახლა ცდილობს გადაარჩინოს ძალაუფლება თუ არა, თავისი ქონება მაინც.“⁹ ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“.
<https://www.youtube.com/watch?v=o2soidvIG1s&t=18s>

დავით ბაქრაძე - „ევროპული საქართველო-მოდრობა თავისუფლებისთვის“ თავმჯდომარე საუბრობს „ქართ.ოცნებაზე“:

„ვირუსს ამოფარებული მეორე ვირუსი 31 ოქტომბერს ამ ქვეყანას მოშორდება“. 12 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“.
<https://www.youtube.com/watch?v=sB5Hu-ZWvuE>

გიორგი გუგავა - „ლეიბორისტული პარტიის“ პოლიტიკური მდივანი ქართ. ოცნებაზე:

„ყველაზე საშიში კოვიდი, შავი ჭირი, უბედურება არის ამ ქვეყნისთვის, ხალხისთვის „ქართ. ოცნება“ და ის მართლაც უნდა დავამარცხოთ, ჩამოვაშოროთ ძალაუფლება, რათა გადარჩეს ეს ქვეყანა... შიშს დიდი თვალეები აქვსო და მართლაც დაჭყეტილი ჰქონდა დღეს მამუკა მდინარაძეს თვალეები მარცხით“. 12 ოქტომბერი. 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=sB5Hu-ZWvuE>

ცალკე განხილვის საგანია პოლიტიკოსების მხრიდან მედიაზე გახშირებული თავდასხმის ფაქტები საარჩევნო პერიოდში. ზოგადად, მედიის წარმომადგენელთა დაცულობა და მათ წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაულები რომ გამოწვევად რჩება, ამაზე სახალხო დამცველის ანგარიშშიც წერია⁸.

2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების საარჩევნო პერიოდის მედიამონიტორინგის პროცესში აღმოვაჩინეთ, რომ პოლიტიკოსების გაღიზიანებას იწვევს მათთვის არასასურველი კითხვები და თემები. ალბათ გასაკვირი არ არის, რომ ხელისუფლების წარმომადგენლები ჟურნალისტებს ოპოზიციის ინტერესების გატარებაში ადანაშაულებენ, ოპოზიციური პარტიის წევრები კი - პირიქით. გაკვირვებას იწვევს ის ფაქტი, რომ ისინი კრიტიკულ მედიას ხშირად ადანაშაულებენ სამშობლოს ღალატში და ბრალს სდებენ იმაში, რისი გაკეთების უფლებამოსილება, შესაძლებლობა და რესურსი მას არ გააჩნია. მაგ. ირაკლი კობახიძე - „ქართ. ოცნება - დემოკრატიული საქართველოს“ აღმასრულებელი დირექტორი „მთავარ არხს“ ქვეყნის ტერიტორიების გასხვისებაში ადანაშაულებს. ამავე დროს, ტელეკომპანიის იმიჯის შელახვას ცდილობს ოკუპანტი ქვეყნის - რუსეთის ტელეარხის სახელის წოდებითა და ამავე ქვეყნის ენაზე მიმართვით:

„თქვენი პარტია და თქვენი ტელეარხი - „გლაგვანალი“ ძალიან კარგად თანამშრომლობს გერე-უსთან (ГРУ Главное разведывательное управление). ამ თანამშრომლობის საფუძველზე, თქვენ გადაეცით საქართველოს ტერიტორიების 20% რუსეთის ფედერაციას, ჩააბარეთ სტრატეგიული ეკონომიკური ობიექტები რუსეთის ფედერაციას! თქვენ ხართ ანტიდასავლური პოლიტიკური ძალა! ქართული მიწის გამყიდველები როდესაც საუბრობენ და გერე-უ მოჰყავთ არგუმენტებად,

⁸ საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიში საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის შესახებ. 2020 წ. <https://ombudsman.ge/res/docs/2021040110573948397.pdf>

გერე-უ ГРУ (Главное разведывательное управление) მოკითხონ თავისკენ!“. 29 ოქტომბერი, 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“.

<https://www.youtube.com/watch?v=Zljk7MY3q9o>

გიორგი ვოლსკი - პარლამენტის დიდუბე-ჩუღურეთის მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატი „ქართ. ოცნება-დემოკრატიული საქართველოდან“ დისკრიმინაციულ ენას იყენებს „მთავარი არხის“ წინააღმდეგ:

„რუსული არხი-გლაგკანალი მეკითხება(რუსული არხი ხართ თქვენ) რუსულ წყაროებზე... რუსული თემა გადის თქვენი ტელევიზიის ხაზზე. დღეს ეს ხალხი ლაპარაკობს რუსულ ნარატივზე! დავით გარეჯა ჩააბარეს, გაყიდეს და დღეს რუსულ ნარატივზე ესაუბრებიან ვიღაცას!“ 29 ოქტომბერი, 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“.

<https://www.youtube.com/watch?v=Zljk7MY3q9o>

2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების პერიოდი მედიისთვის მძიმე იმითაც იყო, რომ ჟურნალისტებს ხშირად ფიზიკურადაც ესხმოდნენ თავს, ემუქრებოდნენ და ხელს უშლიდნენ პროფესიული საქმიანობის შესრულებაში. მაგ. ვუგარ ისაევი, ბოლნისის საკრებულოს წევრი „ქართ. ოცნების“ კვოტით, ემუქრება „მთავარი არხის“ ჟურნალისტს - ჯეიჰუნ მუჰამედ ალის:

„დიახ გითხარი, გითხარი, მერე რა გინდა(პასუხობს ჟურნალისტის კითხვას - თქვენ ხომ საჯარო მოხელე ხართ და რატომ მემუქრებოდით დანით დაჭრით)? შენ ვინც კაცს გეუბნება ის არის უნამუსო! შენ არაკაცი ხარ! არჩევნები დამთავრდეს და მე შენ აქ დაგიძახებ, სულ სხვანაირად დაგელაპარაკები! მიდი აბა, იმუშავე ნაციონალებზე! შენ აქ ვერ გადაიღებ ვერაფერს - მე ასე მინდა! თქვენ ხართ შანტაჟით დაკავებული! ვინ ხართ საერთოდ? მოდიხართ და ჩემს სოფელში წინააღმდეგობას მიწევთ? არ გადამიღო და მორჩა! არ გაქვს ამის უფლება! არჩევნების მერე, მე შენც და სხვებსაც ცალკე შეგხვდებით!“ 16 სექტემბერი. 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://youtu.be/5A-KqMzGnYQ>

ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის მერი - ჯუმბერ ვარდმანიძე წარმოდგენილი აგრესიით თავს ესხმის “ბათუმელების“ ჟურნალისტს - ჯაბა ანანიძეს. უკიდურესად უცენზურო სიტყვებით უყვირის, აგინებს... ჟურნალისტის კითხვა საარჩევნო პერიოდში სახელმწიფო მანქანის გამოყენებას ეხებოდა. ჯაბა ანანიძემ მერს ჰკითხა - რატომ მივიდა იგი პარტიულ შეხვედრაზე სახელმწიფო ბალანსზე რიცხული ავტომობილით. 13 ოქტომბერი. 2020 წ.წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=Aa4uxdMRp4w>

„პატრიოტთა ალიანსის“ წევრი ადა მარშანია სიძულვილის ენას იყენებს მთავარი არხის მისამართით:

„თქვენი ტელევიზია ნეტავი როდის გაუქმდება?...გაყარეთ!“ 2 სექტემბერი. მთავარი არხი. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=IWSMH88rbh8>

„ევროპული საქართველოს“ ერთ-ერთი ლიდერი, გიგი უგულავა ხელისუფლებას და მედიის ნაწილს შეურაცხყოფას აყენებს:

„გულისამრევი ხელისუფლებაა და გულისამრევად იქცევა სახელისუფლო მედია.“ 21 ოქტომბერი. 2020წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“.

<https://www.youtube.com/watch?v=YtPD6ln6gFA&t=1559s>

ირაკლი კობახიძე - „ქართ. ოცნების“ აღმასრულებელი მდივანი მედიამენეჯერ ნიკა გვარამიაზე ამბობს:

„გადავით თქვენს გენპროკურორს, ნიკა გვარამიას: თუ საპირისპირო მოხდება ანუ თუ სამივე (კანდიდატი) მოიგებს (უნდა იყოს - წააგებს) არჩევნებს, ამ შემთხვევაში ის წავიდეს ქართული მედიიდან და ქართული პოლიტიკიდან. ის, ბუნებრივია, ამაზე ვერ წამოვა, რადგან ის არის მხდელი ადამიანი და ბუნებრივია, ვერ აღიარებს საკუთარ წაგებას. მოდით, გადავით ეს თქვენს ქალაქუნა გენერალურ დირექტორს!“. 29 ოქტომბერი. 2020 წ. „მთავარი არხი“. საინფორმაციო გამოშვება „მთავარი 9-ზე“. <https://www.youtube.com/watch?v=Zljk7MY3q9o>

2020 წლის საარჩევნო პერიოდის სიმძიმე აისახა „საერთაშორისო გამჭვირვალობა საქართველოს“ საპარლამენტო არჩევნების საარჩევნო პერიოდის შეფასების ანგარიშში⁹.

საზოგადოებაზე სიძულვილის ენის გავლენის შესასწავლად, ჩვენ საზოგადოებრივი აზრი გამოვიკითხეთ. Google form-ის ფორმატში მომზადებული კითხვარით 501 რესპონდენტის მოსაზრება შევაგროვეთ და გავაანალიზეთ.

გამოკითხული რესპონდენტების ყველაზე დიდი ნაწილი - 34.1 % 40-დან 49 წლამდე ასაკობრივ ჯგუფს მიეკუთვნებოდა, 18.8%-ის ასაკი 18-დან 29 წლამდე იყო, 25.7% - 30-დან 39 წლამდე ასაკობრივი ჯგუფის წარმომადგენელი იყო, 50 წელს ზემოთ კი 21.4% იყო.

გამოკითხული 501 რესპონდენტიდან 74.3 მდებრობითი სქესისაა, 25.7% - მამრობითი სქესის, სხვა სქესის შესახებ მითითება არც ერთ რესპონდენტს არ გაუკეთებია. ჩვენი 501 რესპონდენტისგან უმადლესი განათლების მქონე 88.4% აღმოჩნდა.

რესპონდენტებს რამდენიმე კითხვა შევთავაზეთ:

ზრდის თუ არა ფიზიკური დაპირისპირების რისკებს სიძულვილის ენა საარჩევნო პერიოდში? - კითხვაზე 501 გამოკითხულიდან 81.8% მიიჩნევს, რომ ფიზიკური დაპირისპირების რისკები იზრდება, 16.2 % მიიჩნევს, რომ მეტ-ნაკლებად იზრდება, გამოკითხულს არ დაუფიქსირებია მოსაზრება იმის შესახებ, რომ საარჩევნო პერიოდში სიძულვილის ენა ფიზიკური დაპირისპირები რისკებს არ ზრდის...

რომ არა სიძულვილის ენა, წინასაარჩევნო გარემო იქნებოდა თუ არა გაცილებით უსაფრთხო? - 60.7 % თვლის, რომ გაცილებით უსაფრთხო იქნებოდა, 36.9% მიიჩნევს, რომ ალბათ უფრო უსაფრთხო იქნებოდა...

იწვევს თუ არა პოლიტიკოსების მიერ სიძულვილის ენის გამოყენება სიძულვილის წახალისებას საზოგადოებაში? - 501 რესპონდენტიდან 79.6 % მიიჩნევს, რომ იწვევს, 18.6%-ის აზრით, მეტ-ნაკლებად იწვევს...

აფერხებს თუ არა მეტი ქალის ჩართულობას პოლიტიკურ საქმიანობაში მათ წინააღმდეგ სიძულვილის ენის გამოყენება? ჩვენი რესპონდენტების 40.1% მიიჩნევს, რომ აფერხებს, 38.1% თვლის, რომ მეტ-ნაკლებად აფერხებს, 15.4% კი ფიქრობს, რომ ქალების წინააღმდეგ სიძულვილის ენის გამოყენება არ აფერხებს მათ ჩართულობას პოლიტიკურ საქმიანობაში.

⁹ <https://transparency.ge/ge/post/2020-clis-saparlamento-archevnebis-cinasaarchevno-garemos-ertoblivi-shepaseba>

თვლით თუ არა, რომ პოლიტიკური ნიშნით დევნა ძლიერდება საარჩევნო პერიოდში? 501 რესპონდენტიდან 70.5% მიიჩნევს, რომ ძლიერდება, 21.8% თვლის, რომ მეტ-ნაკლებად ძლიერდება...

მნიშვნელოვანია თუ არა პოლიტიკურმა ლიდერებმა თავი შეიკავონ სიძულვილის ენის გამოყენებისგან? ამ კითხვაზე გამოკითხული 501 რესპონდენტის აბსოლუტური უმრავლესობა, 94.8% თვლის, რომ ძალიან მნიშვნელოვანია...

თვლით თუ არა, რომ მედიას შეუძლია სიძულვილის ენის შეკავება? – 46.7% თვლის, რომ მეტ-ნაკლებად შეუძლია, 43.1% მიიჩნევს, რომ ნამდვილად შეუძლია.

პოლიტიკოსების მიერ სიძულვილის ენის გამოყენებას შეაკავებს თუ არა მისი აკრძალვის მექანიზმის შემუშავება შიდაპარტიულ დონეზე? გამოკითხული 501 რესპონდენტიდან 45.1% ფიქრობს, რომ მეტ-ნაკლებად შეაკავებს, 43.3% თვლის, რომ შეაკავებს...

შეზღუდავს თუ არა გამოხატვის თავისუფლებას სიძულვილის ენის საკანონმდებლო დონეზე აკრძალვა? 37.9% მიიჩნევს, რომ - არა, არ შეზღუდავს გამოხატვის თავისუფლებას, 29.9% ფიქრობს, რომ შეზღუდავს, 26.7% კი თვლის, რომ მეტ-ნაკლებად შეზღუდავს.

ჩვენ საარჩევნო პერიოდში სიძულვილის ენის გავლენასა და მედიის როლის კვლევას განვაგრძობთ. ეს ნაშრომი მხოლოდ მწირე ნაწილია ამ მიმართულებით დაგეგმილი კვლევებიდან.

ჩვენი კვლევის მიგნებები ასეთია: წინასაარჩევნო პერიოდში სიძულვილის ენის გამოყენება ზრდის ფიზიკური დაპირისპირების რისკებს, ამცირებს ქალთა ჩართულობას პოლიტიკაში, ზრდის ძალადობის წახალისების რისკებს და საარჩევნო გარემოს უკარგავს უსაფრთხოებასა და კონკურენტუნარიანობას. გამოკითხულთა უმეტესი ნაწილი მიიჩნევს, რომ სიძულვილის ენის საკანონმდებლო დონეზე რეგულაცია გამოხატვის თავისუფლებას შეზღუდავს. მათი მოლოდინები უკავშირდება იმას, რომ სიძულვილის ენის პრევენცია შესაძლებელია შიდაპარტიული რეგულირების მეთოდით. საზოგადოების ნაწილს აქვს განცდა, რომ მედიას ა სიძულვილის ენის შეკავება შეუძლია.

ბიბლიოგრაფია

1. ადდგომელაშვილი ე., *ჰომოფობიური სიძულვილის ენა და რეგულაციის მექანიზმები*. 2012.
2. დორეული თ. „სიძულვილის ენის სოციალურ-ფსიქოლოგიური ფაქტორები ქართულ რეალობაში“. (დის., ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2021.)
3. ევროდირექტივა, მუხლი 4.
4. ევროპის საბჭოს ოფისი საქართველოში. „სიძულვილით მოტივირებული დანაშაული, სიძულვილის ენა და დისკრიმინაცია საქართველოში: ცოდნა და დამოკიდებულება“. 2022.
5. ევროპის საბჭო. *ისაუბრე მშვიდობის ენით! სიძულვილის ენა დაუშვებელია!* <https://rm.coe.int/speak-peace-georgian-screen/native/1680a28f25>. 2020
6. ზარანდია თ., ჩიტაშვილი ნ. *სექსუალური შევიწროვებისა და სიძულვილის ენის აკრძალვის კონცეფცია. ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობა და საუნივერსიტეტო პოლიტიკა*. თბილისი. 2021.

7. მედიის განვითარების ფონდი. „წინასაარჩევნო მონიტორინგი. ანტიდასავლური გზავნილები, სიძულვილის ენა, ყალბი ინფორმაცია“.
<http://mdfgeorgia.ge/uploads/MDF%20winasaarchevno%20monitoringi%202020.pdf>
8. საქართველოს დემოკრატიული ინიციატივა. „სიძულვილის ენა“.
<https://gdi.ge/uploads/other/0/190.pdf>
9. საქართველოს ჟურნალისტური ეთიკის ქარტია. „სიძულვილის ენასთან ბრძოლა“ - სახელმძღვანელო მედიისთვის. 2019.
<https://www.qartia.ge/ka/sakhelmdzghvanelo-tsesebi1/article/75684>
10. საქართველოს დემოკრატიული ინიციატივა. სიძულვილის ენის გამოყენება (2014-2016) თანამდებობის პირების/საჯარო მოხელეების მიერ და დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხები.
<https://www.gdi.ge/uploads/other/0/344.pdf>
11. „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლი;
12. საქართველოს ჟურნალისტური ეთიკის ქარტია. „სიძულვილის ენასთან ბრძოლა“ - სახელმძღვანელო წესები მედიისთვის. <https://www.qartia.ge/ka/sakhelmdzghvanelo-tsesebi1/article/75684-sidzulvilis-enasthan-brdzola-sakhelmdzghvanelo-tsesebi-mediisthvis> 2019.
13. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-2 მუხლის ბ ქვეპუნქტი;
14. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 142-ე მუხლი;
15. 16. საქართველოს უზენაესი სასამართლო. კვლევისა და ანალიზის ცენტრი. დისკრიმინაცია და სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულები. 2019.
16. საქართველოს სახალხო დამცველი. საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიში საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ. 2020.
<https://ombudsman.ge/res/docs/2021040110573948397.pdf>